

Лабораторна робота № 3

Тема

Робота з папками і файлами в Total Commander. Конфігурування Total Commander.

Мета

Уміти користуватися програмами Провідник (Explorer) і Total Commander для огляду файлової системи, запуску програм, виконання дій з файлами, папками та їхніми групами.

План

1. Робота з об'єктами за допомогою Провідника.
2. Дії з групами об'єктів в Total Commander.

Теоретичні вщомості

Програма Провідник (файл explorer.exe) призначена для навігації по файловій системі і виконання дш з об'єктами: копіювання, переміщення, перейменування тощо. Програму запускають одним з багатьох способів: за допомогою її ярлика на робочому столі чи в головному меню Програми, командою **explorer** у командному рядку чи командою ПРОВІДНИК з контекстного меню папки, кнопки Пуск, програми "Мій комп'ютер" тощо. Отримують вікно програми (рис. 1). Вікно програми складається з двох основних частин: дерева палок ліворуч і робочого поля зі змістом активної папки праворуч. Додатково можна ввімкнути панель інструментів (на рис. 1 її немає) і рядок статусу. Програма дає змогу переглядати вміст папок, відкривати будь-яку папку і виконувати дії з її вмістом: запускати програми, переміщати, копіювати файли, папки тощо.

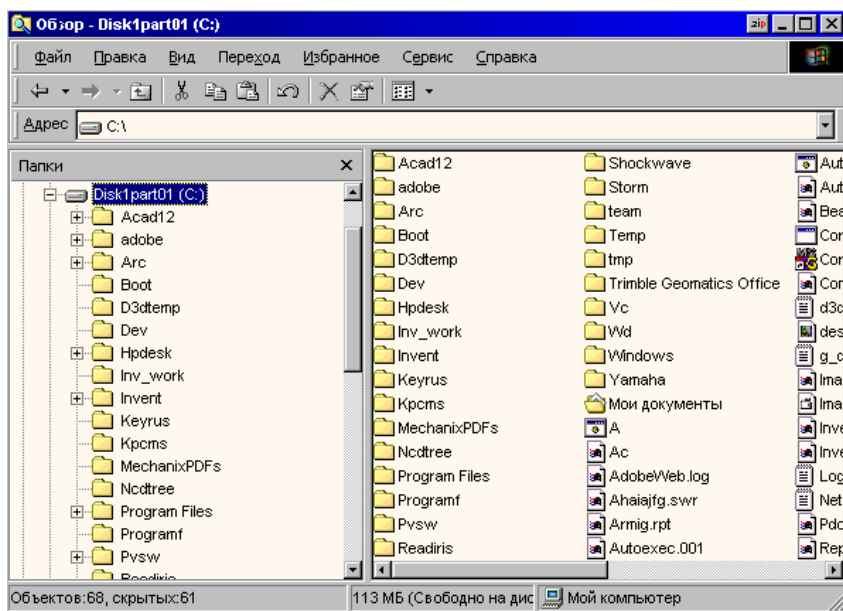

Рис. 1. Вікно програми Провідник.

Навігація по файловій системі. Щоб розкрити і переглянути вміст будь-якої закритої папки, потрібно або клацнути один раз на її значку на дереві (тобто у лівому вікні) або клацнути двічі на значку потрібної папки у правому вікні. Таким способом, наприклад, готують папку-сервер, яка містить об'єкти, що пересилатимуть у папку-клієнт.

Розглянемо, як готують папку-клієнт до приймання об'єктів. Перед назвою папок на дереві може стояти позначка "+" чи "-". Відсутність позначки свідчить про те, що папка порожня або містить лише файли. Позначка "+" означає, що папка закрита і у папці є інші папки. Щоб побачити структуру даної папки (у вигляді гілки дерева), потрібно клацнути на позначці "+". Щоб згорнути гілку дерева, слід клацнути на позначці "-". Клацаючи на цих позначках, отримують доступ до закритої папки-клієнта. Тепер потрібні файли чи папки можна перетягувати з папки-сервера у правому вікні на піктограму папки-клієнта, що є на дереві у лівому вікні. Папку-клієнт під час цього процесу відкривати не потрібно. Але, якщо це зробити необхідно, то слід викликати її контекстне меню і виконати команду Відкрити.

Файлова система є багаторівневою. На рис.1. показано три рівні файлової системи. Якщо клацнути на позначці "+", то отримаємо гілку четвертого рівня. Якщо клацнути на позначці "-" перед назвою диска C, то побачимо лише два рівні. Найвищим рівнем є робочий стіл, який містить папки "Мій комп'ютер", "Корзина" тощо.

У правому вікні на рис. 1. показано вміст диска C: у вигляді списку папок і файлів. Вигляд значків тут можна змінювати на малі, великі, таблицю. Зверніть увагу на значки MS-DOS програм Command, VC. Ці файли мають розширення com, але воно не відображається. Для користувачів це не зручно. Щоб розширення MS-DOS (bat, com, exe, txt) подавались на екран завжди, потрібно

зняти передостанній прапорець на закладці Перегляд діалогового вікна Параметри команди ВИГЛЯД.

Дії з папками і файлами. Переміщати, копіювати, вилучати можна один об'єкт або групу об'єктів. Групу утворюють способом відокремлення об'єктів, клацаючи мишею на назві в режимі натиснутої клавіші **Ctrl**.

Відокремити (об'єднати в групу) усі об'єкти можна за допомогою комбінації **Ctrl+A**. Щоб відокремити об'єкти від першого до заданого, достатньо клацнути мишею над останнім у режимі натиснутої клавіші **Shift**. Дії типу переміщення над об'єктами можна виконати двома основними способами:

- 1) за допомогою меню програми, панелі інструментів чи комбінацій клавіш і використання буфера обміну;
- 2) методом перетягування піктограм об'єктів.

Використання буфера обміну. Розглянемо три важливі комбінації клавіш, які можна використовувати в різних програмах:

- **Ctrl+X** — забрати вибрані об'єкти в буфер обміну;
- **Ctrl+C** — копіювати вибрані об'єкти в буфер обміну;
- **Ctrl+V** — вставляти зміст буфера у потрібне місце.

Total Commander (TC) — це програма для виконання дій над об'єктами за допомогою вікон двох папок (зокрема, дисків), одне з яких є активним (відавачем, сервером), а друге — пасивним (приймачем, клієнтом). Для TC збережені основні принципи роботи програми Norton Commander. Розглянемо вікно програми TC (рис. 2). Вікно містить меню, панель інструментів, два робочі вікна (панелі) з рядками заголовків і статусу, засоби для активізації дисків, вертикальні смуги прокручування, командний рядок, рядок функціональних клавіш. Одне з робочих вікон (ліве) є активним, інше — пасивним. Для активного вікна характерними рисами є: 1) наявність ледве помітної пунктирної рамки для відокремлення об'єктів; 2) відображення активного шляху перед командним рядком.

За допомогою TC особливо зручно:

- візуально відшукувати папки і файли;
- упорядковувати назви файлів і папок;
- переглядати файли (**F3**);
- створювати (**Shift+F4**) і редагувати (**F4**) текстові документи;
- копіювати (**F5**);
- переміщати чи перейменовувати об'єкти (**F6**);
- створювати папку (**F7**);
- вилучати об'єкти (**F8**);
- архівувати, розархівувати файли;
- запускати програми на виконання тощо.

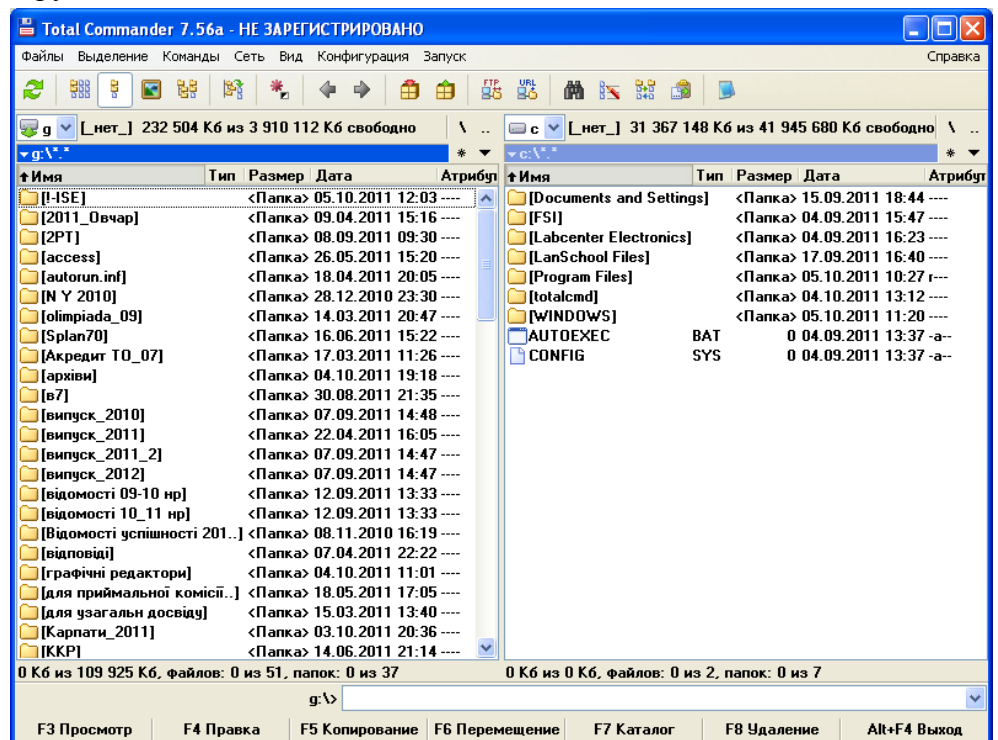

Рис. 2. Вікно програми Total Commander.

Хід роботи

1. Запустіть програму Провідник.

Ввімкніть, якщо треба, панель інструментів командами ВИГЛЯД => Панель інструментів.

2. Перегляньте дерево папок, знайдіть і відкрийте свою папку на диску __ або деяку іншу папку.

Перепишіть назви і властивості трьох-чотирьох об'єктів у звіт, задавши вигляд значків Таблиця

3. Виберіть п'ять будь-яких файлів у папці і скопіюйте їх в особисту папку способом перетягування піктограм.

Створіть групу піктограм (файлів) і перетягніть її на піктограму особистої папки, утримуючи праву клавішу миші. Відпустіть клавішу і виберіть з меню команду Копіювати.

4. Скопіюйте ще п'ять інших файлів з папки Stories чи іншої студентської папки в особисту папку, використовуючи буфер обміну.

Виберіть файли у папці і скопіюйте їх у буфер обміну засобами меню програми Провідник (пункт Копіювати) або панелі інструментів (кнопка). На дереві папок клацніть правою клавішею

миші на назві особистої папки (можете її відкрити, а можете і не відкривати) і вставте в неї вміст буфера обміну командою меню Вставити (або за допомогою кнопки). Який із способів: перетягування піктограм чи використання буфера обміну - вам більше до вподоби (зручніший)?

5. Впорядкуйте назви файлів особистої папки в алфавтному порядку.

Для цього праве вікно має функціонувати в режимі Таблиця (його задаємо в пункті Вигляд), а для впорядкування потрібно клацнути мишею на заголовку таблиці Назва (Name).

6. Впорядкуйте назви файлів в особистій папці за обсягом (Size), а потім за датою створення (Date).

7. За допомогою програми Провідник відшукайте виконуваний файл програми Total Commander, який називається TOTALCMD.EXE, і створіть ярлик для нього.

Сервіс => Знайти => Файли і папки. Перепишіть у звіт назву папки, що містить файл Wincmd.exe. Відкрийте цю папку: Файл => Відкрити папку, що містить об'єкт. Створіть у ній ярлик.

8. Перемістіть ярлик для TOTALCMD.EXE в особисту папку.

9. Запустіть програму Total Commander.

Для запуску програми двічі клацніть на її ярлику. *Яке вікно у ТС зараз є активним, а яке — пасивним?*

10. Активізуйте інше вікно.

Сусіднє вікно активізуйте клавішею Tab. Скористайтеся смугою прокручування, щоб переглянути вміст активної папки. *Перепишіть повну назву активної папки у звіт. На якому диску вона знаходиться?*

11. Дослідіть кнопки панелі інструментів ТС.

Наведіть вказівник миші на кнопки панелі інструментів, зачекайте мить до появи пояснень призначення кнопки. *Перепишіть призначення кнопок у звіт.*

12. Створіть в особистій папці папку з назвою Тексти.

Активізуйте в одному з вікон робочий диск D, знайдіть і відкрийте особисту папку. Для створення нової папки натисніть клавішу **F7** на клавіатурі чи клацніть на її кнопці (**F7** Создать) у вікні. Введіть назву Тексти і натисніть на кнопку ОК.

13. Активізуйте сусіднє вікно і відкрийте папку Тексти у ньому.

14. Поверніться в особисту папку, виокремте в ній вісім текстових файлів і перемістіть їх у папку Тексти.

Файли відокремлюють клацанням миші або клавішею **Insert** при натисненій клавіші **Ctrl**. Переміщення — **F6**.

15. У папці Тексти створіть ще один текстовий документ, давши йому назву «Псевдографіка», з текстом- 2-4 створених картинки.

Спочатку активізуйте папку Тексти, виконайте **Shift+F4** для виклику редактора вперше, а набравши текст, не забудьте закрити вікно текстового документа.

16. Дослідіть кнопки панелі інструментів Повно, Коротко.

Натисніть на них і спостерігайте за змінами подання інформації в активному вікні папки Тексти.

17. Дослідіть кнопки панелі інструментів для впорядкування файлів за іменем, за розширенням, за обсягом, за часом створення.

Натисніть на них і спостерігайте за змінами розташування назв текстових файлів у вікні. Кожний раз переписуйте у звіт порядок розташування у вікні назв перших чотирьох файлів.

18. Закрийте усі вікна. Закінчіть роботу.

Висновки

Програма Провідник — це найзручніший засіб виконання дій над папками та файлами, зокрема, методом перетягування піктограм з правого вікна на піктограму папки у лівому вікні.

Програма Total Commander — це аналог відомої програми Norton Commander. Вона стане у пригоді тим, хто має досвід роботи з NC. Зі здобуттям практичних навичок роботи в Windows поступово переходьте до постійного користування програмою Провідник або Total Commander.

Контрольні запитання

1. Яке призначення програми Провідник?
2. Як запустити програму Провідник?
3. З чого складається вікно програми Провідник?
4. Яке призначення дерева об'єктів? Як відшукати потрібну папку?
5. Що означають символи "+" і "-" перед назвою папки?
6. Які є способи виконання дій з об'єктами?
7. Як розкрити папку? Як відкрити вікно ще одної папки?
8. Що таке група об'єктів і як об'єкт долучити у групу?
9. Як переміщувати об'єкти засобами Провідника?
10. Як об'єднати у групу всі об'єкти?
11. Як виконати копіювання засобами програми Провідник?
12. Яке призначення програми Total Commander?
13. Як об'єднати в групу об'єкти від першого до заданого?
14. Яке призначення клавіші **F3** у програмі ТС?
15. Яке призначення клавіші **F4** у програмі ТС?
16. Яке призначення клавіші **F5** у програмі ТС?
17. Яке призначення клавіші **F6** у програмі ТС?
18. Яке призначення клавіші **F7** у програмі ТС?
19. Яке призначення клавіші **F8** у програмі ТС?
20. 21. Як активізувати сусіднє вікно у ТС?
22. Як переглянути текстовий файл у ТС?
23. Як створити текстовий документ у ТС?
24. Як відредагувати текстовий документ у ТС?
25. Як виконати копіювання у ТС?
26. Як виконати переміщення у ТС?
27. Як створити папку у ТС?
28. Як вилучити об'єкт у ТС?
33. Які кнопки є на панелі інструментів вікна програми ТС?
34. Що спільного є між програмами Провідник і ТС?
35. Яка різниця між програмами Провідник і ТС?